

Економіка

УДК 338.22:334.722

Доцюк Світлана Олександрівна

аспірант

Вінницького національного аграрного університету

Доцюк Светлана Александровна

аспирант

Винницкого национального аграрного университета

Dotsiuk Svitlana

Postgraduate of the

Vinnytsia National Agrarian University

ORCID: 0000-0002-4021-8018

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ
ОРГАНИЗАЦИОННО-ИНСТИТУЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ**

**THEORETICAL ASPECTS OF FORMATION ORGANIZATIONAL
AND INSTITUTIONAL SUPPORT OF ENTERPRISE FUNCTIONING**

Анотація. У статті визначено сутність підприємництва та розкрито погляди вітчизняних науковців щодо даного терміну. Наведено характеризуючі ознаки та функції підприємництва, зазначено суб'єкти, які відносяться до підприємницької діяльності та визначено категорії громадян, яким не допускається займатися підприємницькою діяльністю. Автором відображено види суб'єктів господарювання, які поділяються на мікропідприємства, малі, середні та великі в залежності

від розміру, середньої кількості працівників за звітний період (календарний рік) та річного доходу від будь-якої діяльності підприємства. Здійснено аналіз динаміки кількості діючих підприємств в Україні, у тому числі в сільському, лісовому та рибному господарстві впродовж 2016-2020 років, наведено причини, які призводять до зменшення кількості підприємств та їх конкурентоспроможність. У представленій роботі відображено основні складові організаційно-інституційного забезпечення підприємництва, які складаються із двох важливих частин – організаційного та інституційного. Зазначено важливість кадрового потенціалу, адже сьогодні в Україні все частіше виникає питання щодо покращення його ефективності використання на підприємствах. Заробітна плата є одним із способів мотивації персоналу, за допомогою яких підприємство здатне втримати креативних і перспективних працівників. У статті висвітлено необхідність забезпечення підприємств технічними засоби й технологіями, формуванням власного та залученого капіталу, використання новітніх розробок науки і техніки. Не менш важливим є забезпечення підприємства достовірною і правдивою інформацією про кон'юнктуру внутрішніх і світових ринків збуту продукції.

Ключові слова: *підприємництво, організаційно-інституційне забезпечення, інститути, фінансові ресурси, ринки збуту.*

Анотація. *В статье определена сущность предпринимательства и раскрыты взгляды отечественных ученых по данному термину. Приведены характеризующие признаки и функции предпринимательства, указаны субъекты, которые относятся к предпринимательской деятельности и определены категории граждан, которым не допускается заниматься предпринимательской деятельностью. Автором отражены виды хозяйствующих субъектов, которые делятся на микропредприятия,*

малые, средние и крупные в зависимости от размера, средней численности работников за отчетный период (календарный год) и годового дохода от любой деятельности предприятия. Осуществлен анализ динамики количества действующих предприятий в Украине, в том числе в сельском, лесном и рыбном хозяйстве на протяжении 2016-2020 годов, приведены причины, приводящие к уменьшению количества предприятий и их конкурентоспособности. В представленной работе отражены основные составляющие организационно-институционного обеспечения предпринимательства, состоящие из двух важных частей – организационного и институционного. Отмечена важность кадрового потенциала, ведь сегодня в Украине все чаще возникает вопрос улучшения его эффективности использования на предприятиях. Заработная плата является одним из способов мотиваций персонала, посредством которых предприятие способно удержать креативных и перспективных работников. В статье отражена необходимость обеспечения предприятий техническими средствами и технологиями, формированием собственного и привлеченного капитала, использование новейших разработок науки и техники. Не менее важно обеспечение предприятия достоверной и правдивой информацией о конъюнктуре внутренних и мировых рынков сбыта продукции.

Ключевые слова: *предпринимательство, организационно-институционное обеспечение, университеты, денежные ресурсы, рынки сбыта.*

Summary. *The article defines the essence of entrepreneurship and reveals the views of domestic scientists on this term. The characteristic features and functions of entrepreneurship are given, the subjects that are related to entrepreneurial activity are indicated and the categories of citizens who are not allowed to engage in entrepreneurial activity. The author reflects the types of*

business entities, which are divided into micro-enterprises, small, medium and large depending on the size, average number of employees for the reporting period (calendar year) and annual income from any activity of the enterprise. The dynamics of the number of operating enterprises in Ukraine, including agriculture, forestry and fisheries during 2016-2020, is analyzed, the reasons leading to the decrease in the number of enterprises and their competitiveness are given. The presented work reflects the main components of organizational and institutional support of entrepreneurship, which consist of two important parts - organizational and institutional. The importance of human resources is noted, because today in Ukraine there is an increasing question of improving its efficiency in enterprises. Wages are one of the ways to motivate staff, through which the company is able to retain creative and promising employees. The article highlights the need to provide enterprises with technical means and technologies, the formation of equity and borrowed capital, the use of the latest developments in science and technology. It is equally important to provide the company with reliable and truthful information about the domestic and global markets.

Key words: *entrepreneurship, organizational and institutional support, institutions, financial resources, markets.*

Постановка проблеми. Сьогодні можна стверджувати, що підприємництво – самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, головним стимулом якої слугує прибуток. На даний час функціонування підприємництва в Україні потребує застосування певних процесів і процедур. Саме така система, виражена через організаційне й інституційне забезпечення функціонування підприємництва дозволить досягати певні поставлені економічні, соціальні та екологічні цілі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні питання

розвитку підприємництва вивчають такі вітчизняні дослідники, як: А.А. Брояка [2], Я.О. Григоренко [13], В.О. Іванченко [5], Н.В. Коваленко [8], Ю.В. Охота [9], М.Й. Малік [15], Т. Ю. Прутська [11], С.Я. Шацька [13], О.Г. Шпикуляк [15] та інші. В сучасних ринкових умовах господарювання особливо гостро постає питання про розвиток підприємництва в Україні. Його становлення і розвиток свідчать про те, що проблема підприємницької діяльності досить багатогранна. Удосконалення підприємницького середовища призведе до стабілізації економіки та подальшого економічного і соціального розвитку країни. Усі ці обставини й обумовлюють актуальність даної теми та необхідністю більш глибокого вивчення проблем підприємництва.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є дослідження теоретичних аспектів організаційно-інституційного забезпечення функціонування підприємництва та аналіз його розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу. Перехідний стан економіки України актуалізував проблему підприємництва. Адже на даний час ми можемо спостерігати, що досвід реформ привів нас до розуміння того, що основним чинником динамізму ринкового господарства, його високої здатності змінюватися, є не стільки ринок, скільки підприємство, як необхідна його складова.

Згідно статті 42 Господарського кодексу України, «підприємство – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку» [3].

Чернега І.І. вважає, що підприємство – це тип господарської поведінки, яке ґрунтується на самостійності та незалежності суб'єктів стосовно вибору: що, скільки, як та для кого виробляти [12].

Гутман А.І. у своїй роботі зазначає, що підприємництво сприяє економії і раціональному використанню всіх ресурсів. Діяльність підприємця нерозривно зв'язана з господарським ризиком. Саме ця обставина є потужним стимулом економії ресурсів, вимагає від підприємця детального аналізу рентабельності проектів, відповідального ставлення до інвестицій, раціонального витрачання ресурсу, найму робочої сили [4].

Підприємництво, як один із напрямків господарської діяльності, характеризується такими ознаками:

1) ініціативністю, яка означає, що підприємець починає свою діяльність відповідно до потреб ринку на свій розсуд та без будь-яких застережень;

2) систематичністю підприємницької діяльності, що підкреслює її постійний характер;

3) власним ризиком підприємця – він ладен відчувати на собі як позитивні, так і негативні наслідки підприємницької діяльності;

4) метою підприємницької діяльності, тобто одержанням прибутку;

5) здійсненням підприємництва під свою майнову відповідальність [12].

Суб'єктами підприємницької діяльності (підприємцями) можуть бути:

- громадяни України, інших держав, особи без громадянства, не обмежені законом у правоздатності або дієздатності;
- юридичні особи всіх форм власності, встановлених Законом України «Про власність»;
- об'єднання юридичних осіб, що здійснюють діяльність в Україні на умовах угоди про розподіл продукції.

Не допускається займатися підприємницькою діяльністю таким категоріям громадян: військовослужбовцям, службовим особам органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, державного

нотаріату, а також органів державної влади і управління, які покликані здійснювати контроль за діяльністю підприємств [10].

Відповідно до Господарського кодексу України суб'єкти господарювання в залежності від розміру, середньої кількості працівників за звітний період (календарний рік) та річного доходу від будь-якої діяльності підприємства поділяються на мікропідприємства, малі, середні та великі, які представлені у табл.1.

Таблиця 1

Види суб'єктів господарювання в Україні

Суб'єкт господарювання	Середня кількість працівників, осіб		Річний дохід, млн євро
Мікропідприємство	Фізичні особи	<10	<2
	Юридичні особи		
Мале підприємство	Фізичні особи	<50	<10
	Юридичні особи		
Велике підприємство	Юридичні особи	>250	>50
Середнє підприємство	Інше	Інше	Інше

Джерело: сформовано автором на основі [1]

Згідно даної класифікації проведемо аналіз динаміки кількості діючих підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства впродовж 2016-2020 років у табл. 2.

Таблиця 2

Кількість діючих підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства

	Роки					Відхилення (-/+), 2020 р. до 2016 р.
	2016	2017	2018	2019	2020	
Мікропідприємства						
Усього по Україні	247695	278102	292772	313380	307871	60176
У т.ч. сільське, лісове та рибне господарство	37457	42512	42907	42633	42042	4585
Малі підприємства						
Усього по Україні	291154	322920	339374	362328	355708	64554
У т.ч. сільське, лісове та рибне господарство	42477	47714	48183	47924	47282	4805

Продовження табл. 2

Середні підприємства						
Усього по Україні	14832	14937	16057	17751	17602	2770
У т.ч. сільське, лісове та рибне господарство	2501	2383	2298	2281	2134	-367
Великі підприємства						
Усього по Україні	383	399	446	518	512	129
У т.ч. сільське, лісове та рибне господарство	20	18	23	34	36	16

Джерело: сформовано автором на основі [6]

За даними таблиці 2 можна зробити висновок, що загальна кількість діючих підприємств в Україні з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства збільшуються впродовж 5-ти років. Проте, спостерігається зменшення кількості середніх підприємств у сільському, лісовому та рибному господарстві у 2020 році у порівнянні з 2016 роком на 367 одиниць. Причиною цього є обмеженість матеріальних, фінансових ресурсів, недостатнє та нерегулярне фінансування регіональних програм підтримки і розвитку середнього підприємництва, неймовірно важкий тягар оподаткування, недосконалість системи обліку та статистичної звітності підприємництва, обмеженість інформаційного забезпечення, неналежне нормативно-правове забезпечення, відсутність ефективної функціонуючої системи дієвої взаємодії великого та середнього підприємництва на місцевому (регіональному) рівні, недосконалість системи перепідготовки персоналу для підприємницької діяльності.

Підприємництво як самостійна економічна одиниця, яка сама визначає, що, як і для кого виробляти виконує ряд взаємопов'язаних функцій, які представлені на рис. 1.

Виробнича функція означає, що діяльність підприємців спрямована на ефективне планування виробництва, прогнозування випуску продукції, виробництва продукції (надання послуг) для задоволення споживчих потреб, а також підвищення конкурентоспроможності підприємства.

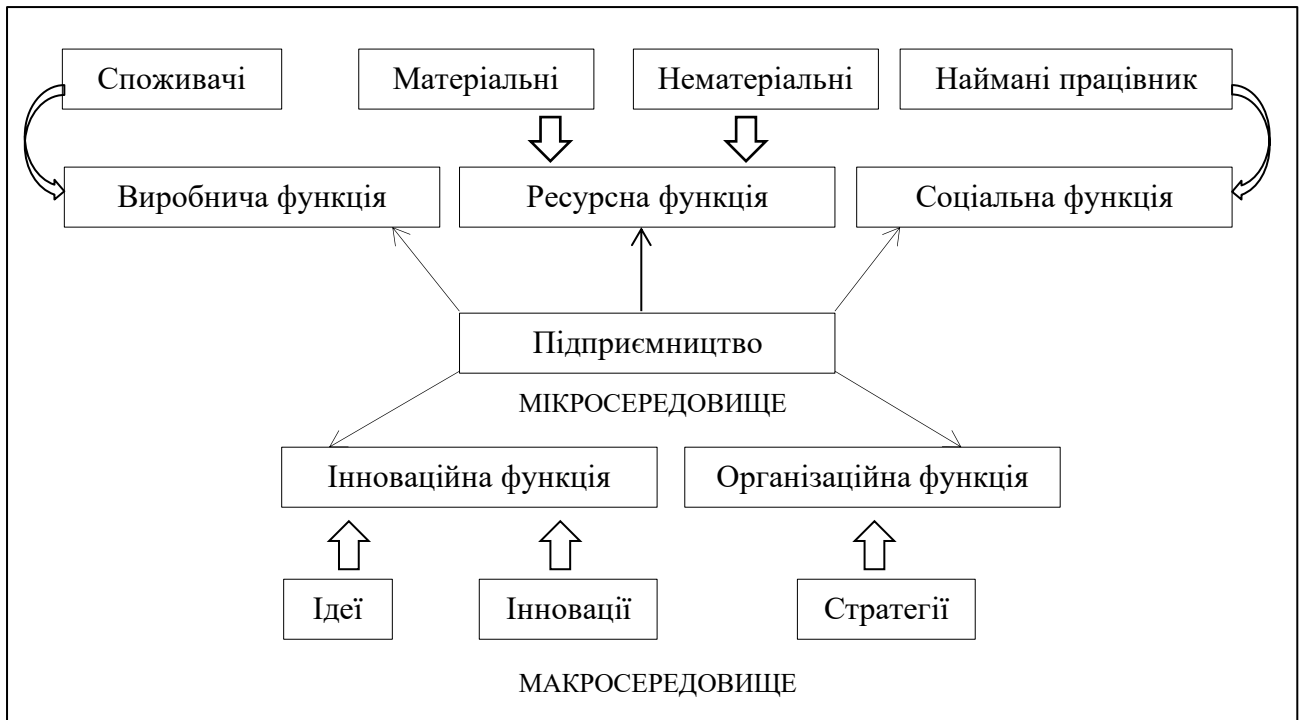

Рис. 1. Функції підприємства

Джерело: власна розробка автора

Ресурсна функція полягає в ефективному використанні обмежених ресурсів. У свою чергу ресурси поділяються на матеріальні (земля, труд, природні ресурси, засоби виробництва) та нематеріальні (наукові досягнення, інтелектуальна власність тощо).

Під соціальною функцією підприємства розуміють формування активних, ініціативних та здатних до самостійної господарської діяльності домогосподарств. З іншого боку, сутність цієї функції полягає у тому, щоб підприємець був зацікавлений у зростанні кількості найманих працівників.

Інноваційна функція підприємства пов'язана з використанням у господарській діяльності нових ідей та інновацій. Дана функція має велике значення у формуванні інтелектуальної власності підприємців, спонукає їх до нових наукових розробок задля зменшення витрат на виробництво та для збільшення отриманого прибутку, що є головною метою підприємницької діяльності.

Організаційна функція полягає у здатності підприємця приймати самостійні, правильні та швидкі рішення для диверсифікації виробництва, зміни стратегії діяльності тощо.

Функціонування підприємництва і його ефективність значно залежить від організаційно-інституційного забезпечення, яке складається із двох основних частин – організаційного та інституційного (рис. 2).

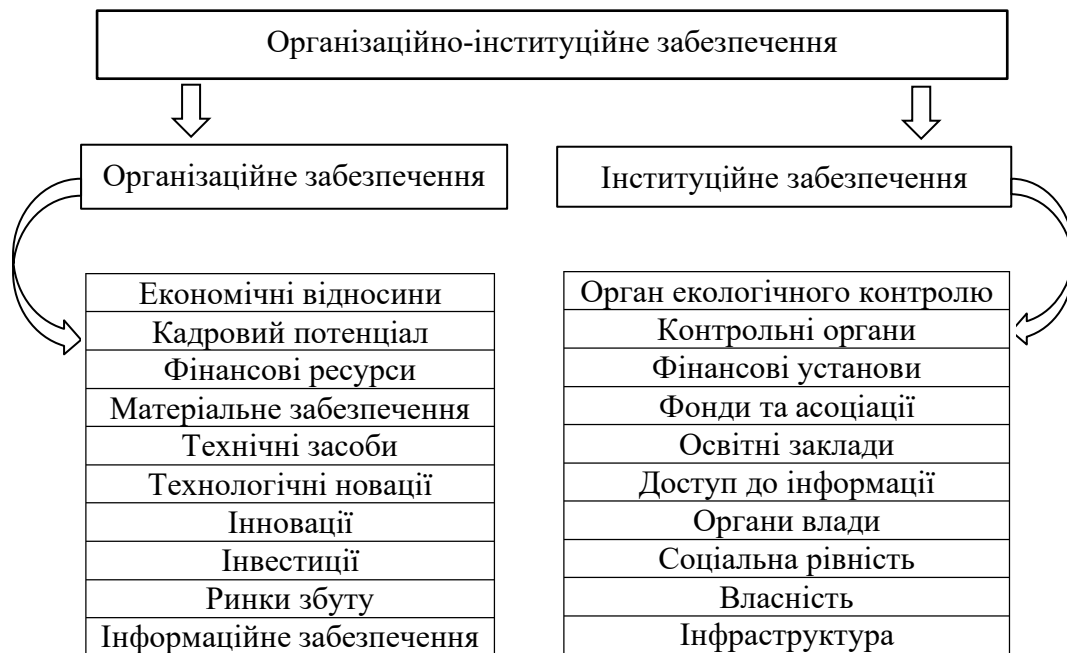

Рис. 2. Основні складові організаційно-інституційного забезпечення підприємництва

Джерело: сформовано автором на основі [5]

Організаційне забезпечення – це система процесів і процедур для здійснення діяльності підприємства згідно з розробленою стратегією і поставленими цілями. Ця система забезпечує взаємозв'язок між підрозділами підприємства та необхідними для роботи ресурсами [8].

Разом із тим інституційне забезпечення відповідає за формування відповідних формальних і неформальних інститутів, що будуть створювати умови для подальшої діяльності підприємництва з метою досягнення поставлених цілей.

Сьогодні від розвитку та підтримки підприємництва, як правило,

залежить і майбутній економічний розвиток самої країни, зростанню її іміджу на міжнародній арені. Лише за побудови чітких економічних відносин, де підприємництво виступатиме двигуном прогресу можна досягти усіх поставлених цілей, що характеризує економічну складову.

При цьому ефективність розвитку підприємств залежить від злагоджених дій та професійних рішень його працівників. На даний час механізми впливу мають бути спрямовані на формування постійної зацікавленості підприємств у розвитку кадрового потенціалу, їх збереження та поповнення. Інтерес власників підприємств має бути зумовлений, насамперед, наявністю витрат на його утримання і прагненням максимізувати при цьому їх віддачу.

Основною матеріального стимулювання праці є заробітна плата в грошовому вимірі. Заробітна плата як соціально-економічна категорія, з одного боку, є основним джерелом грошових доходів працівників, тому її величина значною мірою характеризує рівень добробуту всіх членів суспільства. З іншого боку правильна організація оплати праці сприяє більш повному заохоченню працівників. Проте без належного фінансування цього досягти неможливо [13].

Важливим завданням управління фінансових ресурсів є вирішення питання щодо оптимального співвідношення між формуванням власного та залученого капіталу, а також ефективності його використання. Ефективність та обсяги виробництва підприємств обумовлюють склад та розмір фінансових ресурсів, водночас від їх величини та управління залежить зростання виробничо-економічного розвитку. Тому у сучасних умовах для господарюючих суб'єктів є актуальне питання пошуку фінансових джерел, їх управління та забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів [1].

Варто також зауважити, що для розвитку підприємництва важливим є забезпечення підприємств необхідними технічними засоби й

технологіями. Впровадження нових технологій в Україні в умовах обмежених інвестиційних можливостей не може здійснюватися без допомоги держави, оскільки вимагає великих стартових капіталовкладень. У свою чергу інноваційне забезпечення підприємства передбачає не тільки заміну старої техніки і технологій на нові, а й використання новітніх розробок науки і техніки.

Перед підприємствами всіх форм власності, що здійснюють свою господарську діяльність на території України, актуальним є питання управління збутовою діяльністю. Підвищення ефективності господарської діяльності та фінансового стану підприємств напряму пов'язані з вирішенням даної проблеми. Для підприємств є важливим володіти необхідною інформацією про кон'юнктуру внутрішніх і світових ринків збуту продукції.

Часто виробники продукції, не маючи достовірної інформації, змушені реалізовувати продукцію добре поінформованим посередникам за заниженими цінами. Відповідно до цього можна стверджувати, що ефективне функціонування ринку сільськогосподарської продукції є неможливим без належного розвитку його інформаційного забезпечення [7].

Організаційне забезпечення функціонування підприємництва без відповідних інституцій та інститутів не спроможне організувати свою діяльність.

Серед них можна виділити органи екологічного контролю, які забезпечують дотримання норм і процедур стосовно відповідності виробництва та продукції екологічним показникам. У наш час нормативна база України щодо регулювання управління якістю та безпечністю продукції доки не є достатньо досконалою. Добровільний підхід до процедури екологічної стандартизації та сертифікації може спонукати недобросовісних товаровиробників фальсифікувати продукцію та видавати її за «еко» товари, при цьому намагаючись необґрунтовано

підвищувати ціни. Контролюючі органи зобов'язанні це все контролювати відповідно до чинного законодавства. Не менш важливим є функціонування інститутів, що відповідають за фінансові установи, фонди та асоціації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Одним із головних завдань для суб'єктів підприємництва в умовах динамічного, змінного і невизначеного навколишнього середовища є збереження підприємства на досягнутому та його покращення у майбутньому. Аналізуючи динаміку кількості діючих підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства було виявлено, що на сьогодні кількість діючих підприємств в Україні збільшуються впродовж 5-ти років.

Розвиток, функціонування підприємництва і його ефективність значно залежить від організаційно-інституційного забезпечення. В свою чергу організаційне забезпечує систему взаємозв'язків між підрозділами підприємства та необхідними для роботи ресурсами. Інституційне забезпечення відповідає за формування формальних і неформальних інститутів, які створюють відповідні умови для подальшої підприємницької діяльності з метою досягнення усіх поставлених цілей у майбутньому.

Література

1. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/93/1.pdf> (дата звернення: 26.11.2021 р.).
2. Брояка А.А. Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. №1. С. 146-159.

3. Господарський кодекс України: від 06.10.2021р. № 436-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 28.11.2021 р.).
4. Гутман А.І., Бугас В.В. Підприємництво та роль підприємця в сучасній економіці // Економіка інноваційної діяльності підприємства. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/11008/1/NRMSE2018_V3_P199-200.pdf (дата звернення: 29.11.2021 р.).
5. Іванченко В.О. Організаційно-інституційне забезпечення сталого розвитку підприємництва в сільському господарстві // Економіка АПК. 2020. № 12. С. 74-80.
6. Кількість підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності: Держстат України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_ed/kp_ed_u/arh_kp_ed_u.htm (дата звернення: 29.11.2021 р.).
7. Клімова І. О. Ринок сільськогосподарської продукції: особливості розвитку та проблемні питання формування інфраструктури // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики. 2011. №8. С. 138-147.
8. Коваленко Н. В. Організаційне забезпечення управління розвитком підприємств: цілі, принципи, функції та завдання // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. № 4 (1). С. 69-77.
9. Охота Ю. В. Підприємницька діяльність в аграрному секторі: сутність, організаційно-правова форма та інші основні аспекти // Ефективна економіка. 2018. №3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/153.pdf (дата звернення: 24.11.2021 р.).
10. Про підприємництво: Закон України від 29.01.2020 р. № 698-XII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (дата

звернення: 29.11.2021 р.).

11. Прутська Т.Ю. Інституційне забезпечення розвитку підприємництва в аграрній сфері // Економіка АПК. 2015. № 2. С. 93-100.
12. Чернега І. І. Теоретичні засади підприємництва як сучасної форми господарювання // Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. 2018. № 1. С. 54-62.
13. Шацька С.Я., Григоренко Я.О. Напрями підвищення ефективності праці управлінського персоналу підприємства // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. №14. С. 596-598.
14. Шкірко О.І. Сутність та поняття підприємництва в Україні // Проблеми системного підходу в економіці. 2017. № 6(62). С. 48-52.
15. Шпикуляк О.Г., Малік М.Й. Інституціональний аналіз розвитку підприємництва в аграрному секторі економіки: методичний аспект // Економіка АПК. 2019. № 6. С. 73-82.

References

1. Brazhnyk L.V. Finansovi resursy pidpryiemstva: yikh formuvannia ta vykorystannia [Financial resources of the enterprise: their formation and use]. Available at: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/93/1.pdf> (Accessed 29 November 2021).
2. Broiaka A.A. (2020). Perspektyvy rozvytku zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpryiemstv APK [Prospects for the development of foreign economic activity of the enterprises of agrarian and industrial complex]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*. vol.1, pp. 146-159.
3. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Economic Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (Accessed 28 November 2021).

4. Hutman A.I., Buhas V.V. Pidpryiemnytstvo ta rol pidpryiemtsia v suchasni ekonomitsi [Entrepreneurship and the role of the entrepreneur in the modern economy]. *Ekonomika innovatsiinoi diialnosti pidpryiemsta*. Available at: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/11008/1/NRMSE2018_V3_P199-200.pdf (Accessed 29 November 2021).
5. Ivanchenko V.O. (2020). Orhanizatsiino-instytutysiine zabezpechennia staloho rozvytku pidpryiemnytstva v silskomu hospodarstvi [Organizational and institutional support for sustainable development of entrepreneurship in agriculture]. *Ekonomika APK*, vol.12, pp. 74-80.
6. Derzhstat Ukrainy (2020). Kilkist pidpryiemstv za yikh rozmiramy za vydamy ekonomichnoi diialnosti [Number of enterprises by their size by type of economic activity]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_ed/kp_ed_u/arh_kp_ed_u.htm (Accessed 29 November 2021).
7. Klimova, I.O. Rynok silskohospodarskoi produktsii: osoblyvosti rozvytku ta problemni pytannia formuvannia infrastruktury [Agricultural production market: peculiarities of development and problems of infrastructure formation]. *Prykladna statystyka: problemy teorii ta praktyky*. vol. 8, pp. 138-147.
8. Kovalenko N. V. (2019). Orhanizatsiine zabezpechennia upravlinnia rozvytkom pidpryiemstv: tsili, pryntsyipy, funktsii ta zavdannia [Organizational provision of development of enterprises: goals, principles, functions and objectives]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho*. Serii: *Ekonomika i upravlinnia*, vol. 4, no. 1, pp. 69-77.
9. Okhota Yu.V. (2018). Pidpryiemnytska diialnist v ahrarnomu sektori: sutnist, orhanizatsiino-pravova forma ta inshi osnovni aspekty [Entrepreneurship in the agrarian sector: the essence, organizational-legal form and other basic aspects]. *Efektyvna ekonomika*. Available at:

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/153.pdf (Accessed 24 November 2021).

10. Zakon Ukrainy (2021). Pro pidpriemnytstvo [About entrepreneurship]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (Accessed 29 November 2021).
11. Prutska T.Iu. (2015). Instytutsiine zabezpechennia rozvytku pidpriemnytstva v ahrarnii sferi [Institutional support for development entrepreneurship in the agricultural sector]. *Ekonomika APK*, vol. 1, pp. 93-100.
12. Cherneha I. I. (2018). Teoretychni zasady pidpriemnytstva yak suchasnoi formy hospodariuvannia [Theoretical principles of entrepreneurship as a modern form of management]. *Visnyk KhNAU. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 1, pp. 54-62.
13. Shatska S.Ia., Hryhorenko Ya.O. (2016). Napriamy pidvyshchennia efektyvnosti pratsi upravlinskoho personalu pidpriemstva [Directions efficiency of the administrative personnel company]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 14, pp. 596-598.
14. Shkirko O.I. (2017). Sutnist ta poniattia pidpriemnytstva v Ukraini [The essence and concept of entrepreneurship in Ukraine]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 6, no. 62, pp. 48-52.
15. Shpykuliak O.H., Malik M.I. (2016). Instytutsionalnyi analiz rozvytku pidpriemnytstva v ahrarnomu sektori ekonomiky: metodychnyi aspekt [Institutional analysis of entrepreneurship development in the agrarian sector of economy: methodical aspect]. *Ekonomika APK*, vol. 6, pp. 73-82.